

TRESTNÍ PRÁVO

hmotné

(TPH)

zvláštní část tr. zák. (ZČ TZ)

**Teorie a praxe přípravného řízení
trestního**

PŘEDNÁŠKA II.:

Prof. JUDr. V. Kratochvíl

Literatura: Důvodová zpráva k návrhu trestního zákoníku 2008, sněm. tisk č.
410/2008

Trestné činy obecně nebezpečné (Hl. IV.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části tr. zák.
  - § 187 nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů
    - odst. 1 ... omamná nebo psychotropní látka x návyková látka jako širší pojem (§ 89 odst. 10)
      - zák. č. 167/1998 Sb., o návykových látkách stanoví, co je omamnou nebo psychotropní látkou (§ 195 odst. 1 TZ); ústavnost úpravy (čl. 39 Listiny ZPS)
- stěžejní změny v Hl. VII. Návrhu trestního zákoníku – 2008
  - **nové Skp:**
  - *Nedovolená výroba a držení jaderného materiálu a zvláštního štěpného materiálu*
    - jaderný materiál ... nemusí být radioaktivní látkou podle definice radioaktivní látky použité v atomovém zákoně; proto zvláštní trestnost ve vztahu radioaktivnímu a jadernému materiálu ...
  - *Výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem*
  - *Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu (pro vlastní potřebu) - § 282 (cit.)*
  - *Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku - § 283 (cit.)*
    - realizováno praxí požadované rozdělení omamných a psychotropních látek na „měkké“ (konopí...) a „tvrdé“ (ostatní...); Na základě usnesení vlády České republiky ze dne 14. listopadu 2001 č. 1177 a ze dne 22. ledna 2003 č. 88 byly drogy rozděleny do dvou kategorií podle míry jejich zdravotní a společenské nebezpečnosti, tj. podle negativních zdravotních a společenských dopadů v důsledku jejich zneužívání.
- **nová hlava VIII.** Návrhu trestního zákoníku – 2008
  - **Trestné činy proti životnímu prostředí**
    - Druhovým objektem trestných činů proti životnímu prostředí obsažených v této hlavě je zájem na ochraně životního prostředí jako základního životního prostoru člověka, živočichů i jiných organismů. Životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje (§ 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí). Za základní složky životního prostředí se považují zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie. Výčet složek životního prostředí je jen demonstrativní.

§ 282

Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu

(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku **konopí** a pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty. *měkké drogy*

(2) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává **jinou omamnou nebo psychotropní látku než uvedenou v odstavci 1** nebo jed v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty. *tvrdé drogy*

§ 283

Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku

(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém houbu nebo jinou rostlinu než uvedenou v odstavci 1 obsahující omamnou nebo psychotropní látku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

Trestné činy hrubě narušující občanské soužití (Hl. V.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části tr. zák.
  - § 201a opilství (*raušdelikt odst. 1 a actio libera in causa odst. 2*)
    - návyková látka ... + *kterákoliv zde uvedená (§ 89 odst. 10)*
    - nepříčetnost (zaviněná = § 201a) ... x *nezaviněná (§ 12 nepříčetnost)*
  - § 202 výtržnictví
    - ...veřejně... + § 89 odst. 4
  - § 207 neposkytnutí pomoci
    - ... neposkytne potřebnou pomoc (pravá omise) ... x *nepravá omise (§ 89 odst. 2)* ; např. „kunštátská kauza“ (2006)
- stěžejní změny v Hl. X., díl 5., 6. Návrhu trestního zákoníku – 2008
  - **žádné ve ZČ**
  - **v OČ:**

§ 110

Opomenutí (*nepravé*)

Jednáním se rozumí i opomenutí takového konání, k němuž byl pachatel povinen podle jiného právního předpisu, úředního rozhodnutí nebo smlouvy, v důsledku dobrovolného převzetí povinnosti konat nebo vyplývala-li taková jeho zvláštní povinnost z jeho předchozího ohrožujícího jednání anebo k němuž byl z jiného důvodu podle okolností a svých poměrů povinen.

Trestné činy proti rodině a mládeži (HI. VI.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části tr. zák.
  - § 215 týrání svěřené osoby
  - § 215a týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě
    - odst. 2 písm. b) ... pokračuje-li v páchání... x + pokračování (§ 89 odst. 3)
    - oba TČ jsou delikty primárně trvající, nikoli pokračující; k naplnění podmínky v písm. b) se proto vyžaduje páchání „týrání...“ řadou dílčích útoků, jež jsou samy o sobě trvající, a které až ve svém souhrnu vykazují parametry požadované v § 89 odst. 3

- stěžejní změny v HI. IV. Návrhu trestního zákoníku – 2008
  - *Opuštění dítěte nebo svěřené osoby*
    - Kdo opustí dítě **nebo jinou osobu, o kterou má povinnost pečovat** a která si sama nemůže opatřit pomoc, a vystaví ji tím nebezpečí smrti nebo ublížení na zdraví ...
    - návrh zde reaguje na potřebu postihu jednání (...opuštění seniora ...), která de lege lata nelze kriminalizovat, neboť by šlo o analogii legis k tíži pachatele ...
  - *Týrání svěřené osoby*
  - *Týrání osoby žijící ve společném obydlí*
    - výše uvedené komplikace (pokračování trvajícího deliktu...) odstraňuje návrh jinou formulací uvedené podmínky: namísto „pokračuje-li“ požaduje „páchá-li“, zcela v souladu s povahou týrání... jako trvajícího trestného činu

Trestné činy proti životu a zdraví (Hl. VII.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části tr. zák.
  - § 220 *vražda novorozeného dítěte matkou*
    - ...matka... + *vlastnost, konkrétní pachatel (§ 90 odst. 1) a důsledky z hlediska § 9/2; § 10/1 ...*
  - § 222, § 224
    - ...těžká újma na zdraví... + § 89 odst. 7

- stěžejní změny v Hl. I. Návrhu trestního zákoníku – 2008
  - **nové Skp:**
  - *Zabití (odlišené od vraždy)*
    - Kdo jiného úmyslně usmrtí v silném rozrušení, strachu, úleku nebo zmatku anebo v důsledku předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného, bude potrestán trestem odnětí svobody na tři léta až osm let.
  - *Nedovolené přerušování těhotenství bez souhlasu těhotné ženy*
    - platná úprava zná jen ... se souhlasem; reakce na interrupce provedené za cenu omylu poškozených...
  - *Odběr tkáně, orgánu a provedení transplantace za úplatu*
    - Kdo v rozporu s jiným právním předpisem jinému nebo pro jiného nabídne, slíbí nebo poskytne úplatu za odběr tkáně nebo orgánu z jeho těla nebo za provedení transplantace, bude potrestán odnětím svobody až na pět let.
    - Stejně bude potrestán, kdo sám nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s odběrem tkáně nebo orgánu nebo s provedením transplantace pro sebe nebo pro jiného žádá, přijme nebo si dá slíbit úplatu v rozporu se zvláštním právním předpisem.